

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Orator Christianvs Caroli Regii E Societate Iesv

Reggio, Carlo

Romæ, 1612

Spiritus Orationis, & contemplationis. Cap. 6.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68672](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68672)

pissimè, inde futurum, vt magnum singuli fructum exereret. Quod etiã confirmare possem experimento aliquorũ, qui nostra xtate, cum maiori animarum beneficio in hoc munere laborarunt; in quorum numero habuit Hispania magistrum Ioannem Auilam, qui cum esset ipse singulari modo in Christum animatus, maximè ad mysterium incarnati Verbi, & Sacratissime Eucharistia, dum Christum, sepe auribus & cordibus inculcat, messem animarum fecit vberriam. Concludant hoc caput

Serm. 15. B. Bernardi verba. Qui perfectam habet charitatem, prædicet, in Cant. in fructificet, innouet signa, immutet mirabilia, quia non est que sine se immisceat vanitas, vbi totum occupat charitas.

Spiritus orationis & contemplationis. Cap. VI.

A Moris Diuini fomes ac nutrimentum oratio & contemplatio est, cuius spiritus in Ecclesiastico Oratore vigere plurimum debet. Multa sunt quæ hoc clarissimè docent humana ac diuina testimonia, multæque rationes. Nos vero orationi & ministerio verbi instantes erimus, dixerunt Apostoli. Vbi oratio ante prædicationem rectissimè constituitur, tamquam ea quæ hierarchicam hanc debeat actionem dirigere, & sine qua mutila ac sterilis foret. Nec solum docent orationi vacandum, sed cum instantia orandum, quod à Christo ipsi didicerant, qui cum dies in populis erudiendis posuisset, noctes

Probatur auctoritatem Patrum.

August. l. 4. de Doct. Chr. cap. 15. Ser. 57. in Cant.

in Dei oratione ducebat. Sed audiamus Sanctos Patres: Augustinus, munus suum, ait, vt præstet magis pietate orationum opus est, quam Oratoris facultate, vt orando pro se, & pro illis, quos est allocuturus sit orator, antequam dicat.] Diuus Bernardus in illa tria verba. Amica mea, columba mea, formosa mea, Habes, inquit, tria hæc prædicationem, orationem, contemplationem, in tribus designata vocabulis. Etenim merito amica dicitur, quæ sponsi luera studiosè ac fideliter prædicando, consulendo, ministrando conquirat; merito columba, quæ nihilominus pro suis delictis in oratione gemens, & supplicans, diuinam sibi non cessat conciliare misericordiam; merito quoque formosa, quæ cœlesti desiderio fulgens supernæ contemplationis decore se induit] & concludit, qui huiusmodi est, placens Deo, cautus sibi, vtilis suis erit.] Idem, nunc nent, ait, tria hæc Verbum, exemplum, oratio, maior autem horum est oratio, ea namque operi & voci gratiam, & efficaciam promeretur. Greg. etiam Nazian. Christus, inquit, actio-

Ep. 201. Orat. 27. In Maximum.

actiones multitudini, hominumque frequentia; ita preces quieti, locisque ab hominum commertio fere tribuebat, quid per hoc fanciens, ac velut lege lata statuens? nempe nobis quoque nonnihil quiescendum esse, ut animo minimè turbato, cum Deo versetur, mentemque à rebus vagis, & incertis paulum reducamus. Neque enim ille secessione opus habebat, verum ut & actionis, & sublimioris occupationis tempus esse discerneremus. Alter similiter Gregorius consonat dicens: Humani generis redemptor per diem miracula hominibus exhibebat, & ad orationis studium in nocte pernoctabat, ut perfectis prædicatoribus innueret, quatenus nec actiuam vitam amore speculationis deserant, nec contemplationis gaudia operationis nimietate penitus cõtemnant: sed quieti contemplantes sorbeant, quod occupati erga proximos loquentes refundant. Hoc ipsum exemplo D. Pauli admonet nos S. Maximinus: Paulus, inquit, ultra humana raptus in tertium cælum, secreta cœlestia cognouit, ut Ecclesiarum futurus Doctor inter Angelos disceret, quod inter homines prædicaret. Sibi omnino Concionator dicta putet, & sibi ut maximè conuenientia & propria applicet. quæ dicuntur ab Ecclesiastico: Iustus cor suum tradet ad vigilandum diluculo, aperiet os suum in oratione, & pro delictis suis deprecabitur; Quia omnis sapientia à Domino Deo est, quam ipse in oratione poscenti dat, ut D. Iacobus testatur: Si quis indiget sapientia, postulet à Deo. Orator, autem Christianus maximè indiget, sibi primum, deinde alios quos docturus est. Non est autem aliud tradere cor ad vigilandum, quam toto pectore in hoc vnum incumbere: & aperire os est desiderium suum promere: & pro delictis suis debet deprecari, sciens, quia in maleuolam animam non introibit sapientia, subdit autem idem sapiens: Si Dominus magnus voluerit, nempe ex cuius nutu, & voluntate pendet sapientia; spiritu intelligentiæ replebit illum, & ipse tamquam imbres emittet eloquia sapientiæ suæ, scilicet concionibus ad populū habitis, & fructus hinc sequetur magnus, qui tum ad concionatorem pertinebit, quia sic ipse in oratione confitebitur Domino, laudans eum pro magnificè acceptis beneficijs, & ipse diriget consilium, & disciplinam, tum ad alios, ad quos verba facit: Palam faciet disciplinam doctrinæ suæ, & in lege testamenti Domini gloriabitur.

Quid autem sit, quod orandi studium tantoperè Ecclesiastici Magistri officio sit annexum, facili negotio quis aduertere poterit,

1. 6. Mor.
cap. 17.

De SS. Pe
tro et Pau
lo. Ho. 1.

Explica
tur locus
Eccles. 39.

1. 1.

1. 1.

1. 1.

1. 1.

1. 1.

1. 1.

1. 1.

1. 1.

1. 1.

1. 1.

1. 1.

1. 1.

1. 1.

1. 1.

1. 1.

1. 1.

1. 1.

1. 1.

1. 1.

1. 1.

1. 1.

1. 1.

1. 1.

1. 1.

1. 1.

1. 1.

1. 1.

Probatur idē
rationibus.

Prima ratio poterit, si allatis testimonijs rationes adiungamus. Primò constat officium concionandi pertinere ad vitam Actiuam, non ad illam quidem puram, sed ad eam, quæ ex contemplatiua nascitur, quam potes mixtam dicere, cuiusmodi vita Christi & Apostolorum fuit, & qualis est Episcoporum omnium, ac multorum Religiosorum: quam digniorem esse contemplatiua pura, certo constat, & D. Thomas ostendit. Quocirca qui se totos ita dedunt actioni, ac prædicationi, vt langueat in eis orationis spiritus, hi planè non sectantur eam vitæ rationem, quæ sui instituti genus exigit, sed degenerat in his Actio, cum non inde oriatur, vnde eam oriri oportuit. Secundò, cum officium concionatoris requirat tã multas virtutes, vt cum fructu fiat, & multiplicem spiritum charitatis, humilitatis, mäsuetudinis, patientiæ, paupertatis, simplicitatis, deuotionis, zeli & animarum, & totius Christianæ perfectionis; quis speret se idoneum operarium futurum, nisi per assiduam orationem sit Deo coniunctus, à quo bonum omne manat? Præterea cum hoc munus permultas difficultates habeat coniunctas, si quis credat sine spiritu orationis, & deuotionis has posse superari, perinde est, ac si quis sine nauigio velit se mari committere. Quarto per orationem maxime Deum communicare sapientiam constat, vt ex loco iam citato ecclesiastici, & cap. vlt. patet: Et confirmant Salomonis verba, inuocaui, & venit in me spiritus sapientiæ; Et D. Iacobus satis apertè monet: Si quis indiget sapientia postulet à Deo: Hac autem in concionibus indigere nostrum Oratorè satis est manifestum, vt prius ipse à Deo illustratus spiritu sapientiæ, ac intellectus, possit alios illustrare. Quintò necessarius est hic orationis spiritus ad imperandum à Deo auxilium, quo prudenter, & cum decore exerceat partes suas in concione, in qua tam multa sunt dicenda, & adeò difficilia. Requiritur magna attentio, magnus feruor, & spiritus in dicendo, vt nisi Dei opè oratione sibi conciliet, præstoque habeat, facile sit errare, facilius turbari, facillimum aliquod verbum emittere, quod cuiuspiam animum offendat, eodemque orationis spiritu fiet, vt nihil quod sit dicendum taceat, nihil quod sit tacendum dicat, præsertim cum non sumus sufficientes cogitare quicquam ex nobis, nedum dicere, & nemo possit dicere, Dominus Iesus, nisi in Spiritu Sancto. Præclare S. August. hanc explicat causam: Cum enim (inquit) de vnaquaque re, quæ secundum fidem, dilectionemque tractanda sunt, multa sint, quæ dicantur, & multi modi quibus dicantur

Actio concionandi ex contemplatione nasci debet.

2.2. q. 188. art. 6.

Secunda ratio ex virtutibus multis necessarijs oratori.

Tertia ratio ex difficultatibus.

Quarta ratio ad impetrandam sapientiã. Sap. 7. Vide c. 3. & 9. c. 1.

Quinta ratio ad obtinendum auxilium.

1.4. de Doc. 8. c. 15.

gantur ab eis , qui hæc sciunt ; quis nouit , quod ad præsens
tempus vel nobis dicere , vel per nos expediat audiri , nisi qui
corda omnium videt , & quis facit , vt quod oportet , & quæ-
admodum oportet dicatur à nobis , nisi in cuius manu sunt , &
nos , & sermones nostri ?] Sextò , valet oratio , & debet præire
ad obtinendam gratiam efficiendi fructus spirituales in animis
auditorum . Qua in re debet orator noster Paulum imitari ,
tum orando pro his , qui verbum Dei audiunt , sicut ille de se
non semel testatur sine intermissione orasse , tum aliorum ora-
tiones pro se postulando , vt idem facit scribens ad Theffalon.
Coloss.Ephes.Adde quod ad Contemplationem propriè , atque
Meditationem pertinet , ex his ipsis diuinæ eloquentiæ , quam
optamus , vim atque adeò vitam , spiritumque pendere . Nam
cum tota Eloquètia fermè sit in inuentione , eloquutione , actio-
ne ; Contemplatio , ac meditatio animum quodammodo sagi-
nant , latificant , & fecundant ingenium , affectum mollem , ac
tenerum fingunt . eiusque deuotionis , quæ sensibilis dicitur ,
succum , & quasi pinguedinem alunt , vt Concionatori ita affe-
cto numquam deesse possit sylua ingens , & sententiarum ma-
gnificarum , & verborum optimorum , Nec deinde in actione
ardor , atque commotio , vnde facilè sit auditores ; quocun-
opus est , conuertere . Contra vero vbi deest Denotio , vltusque
meditationis , quantumcumque adhibeatur artis , erit oratio
languida , frigida , exanimis , demum facta , non nata , picta , non
viua ; aurium ludibrium , non animorum tormentum . Has ra-
tiones optimè illustrabunt , & confirmabunt verba Bernardi ,
vbi decernit ; Hoc esse vitæ spiritualis fundamentum , non totū
se , nec semper dare actioni , sed considerationi aliquid reser-
uare . Audiamus ipsum : Si quod viuus (inquit) & sapiens , totum
das actioni , considerationi nihil : laudo te ? in hoc non laudo ,
puto quod . & nemo , qui à Salomone audierit , qui minoratur
actu percipiet sapientiam . Addit : Si totus vis esse omnium per
actionem , instar illius qui dicit , Omnibus omnia factus sum ;
Esto & tuus , nam & tu homo es : in sinu tuo in quo omnes re-
cipis , te ipsum etiam collige : omnes habent te , esto & tu ex
habentibus vnus . Vt quid solus fraudaris munere tui ? quid
prodest si vnuerfos lucreris , te ipsum perdas ? Vt quæquo spi-
ritus vadens (per actionem) & non rediens (per consideratio-
nem) sapientibus , & insipientibus debitor es , & soli negas te
tibi ? Omnes de fonte bibunt , pectore tuo , & tu seorsum sitiens
stabis ? Si maledictus qui partem suam facit deteriorem , quid
ille,

Sexta ratio
ad gratiam
fructus .

Septima ra-
tio ad seruo-
rem .

l. i. de Cōf.
ad Eug.

1. Cor. 9.

ille, qui se penitus reddit expertem? Vtere te quoque inter multos. aut post multos.] Quo loco si placet, etiam legere potes maxima detrimenta, quæ ex considerationis defectu manant, & multa in eius Encomium, inter alia hæc dicit: Ipsa consideratio primum quidem fontem suum, id est mentem, à quo oritur, purificat, deinde regit affectus, dirigit actus, corrigit excessus, cõponit mores, vitam honestat, & ordinat, diuinarum pariter & humanarum rerum scientiam confert.]

Quem modum tenere debeat, vt orationi sit deditus.

Cap. VII.

Oratio ordinaria.

Orationes iaculatoriæ.

Præcedat oratio cum paraturus est concionem.

Exercitiorum spiritualium usus.

Sed fortassè quis huius præcepti agnoscens quanta sit necessitas, scire cupiat, quam viam tenere, quem obseruare modum debeat, vt eorum de numero sit, qui cum Apostolis dicere possit, Nos autem orationi, & ministerio verbi instantes erimus; denique quid hæc orationis instantia; perpetua concionum comes à Concionatore postulat? Respondeo, vt habeat quotidie certum tempus, quo segregatus ab alijs curis, ad pedes Domini sedeat cum Magdalena, vbi audiat à Christo que in suum vsum conuertat, & quæ suo tempore Martha personæ agens, communicet cum alijs: & erit hæc ordinaria Oratio. Secundo; Sed præter hanc toto die rebus etiam, quas agit, orationes extraordinarias intermiscet, siue studijs vacet, siue mœsæ accumbat, siue deambulet, siue ministret alijs. Sic expouunt, permulti illud Christi, oportet semper orare, & nunquam deficere. Quod fiet, si etiam recitet horas diuini officij cum deuota cordis attentione, & quas vocant iaculatorias orationes frequenter adhibeat, ita nõ difficile erit, id quod est Abraham dictum, seruare. Ambula coram me, & esto perfectus. Tertio, etiam per orationem se disponet, cum est concionem paraturus, & cum est proxima concionandi hora: sed hanc admodum alibi commodius explicabo.

Quarto, vehementer etiam Concionatoribus author sum omnibus, vt saltem semel in anno tempus aliquod eligant, quod commentationibus rerum spiritualium totum occupent, & intelligant ita inseruiendum per occupationem esse aliorum salutem, vt tamen nõ sinant se adeo distrahi, vt non sibi ipsis vacent per quietem. Redemptor noster, (ait Greg.) planè sic vult nos querere salutem alienam, vt non negligamus nostram, & vult Prædicatores suos ad horam ab aliorum sollicita intentione quietoscere,